

Dagmara Abtová

Masaryk Universiteit

NI03_44 Nederlandse en Vlaamse Boekverfilmingen

Učo: 263719

De structuur van de liefdesfilm

Phileine zegt sorry

In dit essay ga ik de structuur van de liefdesfilm behandelen. De film die ik volgens deze structuur ga bespreken heet Phileine zegt sorry. Het verhaal werd in 1996 door Ronald Giphart geschreven en in 2004 door Robert Jan Westdijk verfilmd. In de kolom bij genre staat: romantische komedie, dus daarom heb ik besloten om over de structuur van de liefdesfilm te schrijven, maar mijn conclusie kan ook anders zijn. Hoort de structuur die ik heb gekozen bij de film Phileine zegt sorry of helemaal niet? Wat zijn de overeenkomsten en wat is er anders? Deze vragen wil ik onderzoeken.

Ik heb gekozen voor de structuur van Stephen Joseph Cannell. Hij is een Amerikaanse televisieproducer en romanschrijver en heeft over *de Drie-deel structuur*¹ geschreven. In het eerste deel gaat het om de ontmoeting van de hoofdpersonages, in het tweede deel is de complicatie het belangrijkste en in het laatste, derde deel volgt de oplossing voor alle ontstane problemen. Nu ga ik elk deel bespreken en noem dan goede voorbeelden van de film Phileine zegt sorry. Tot slot noem ik nog situaties van de film, die niet typerend voor een liefdesfilm zijn, gevolgd door de conclusie of Phileine zegt sorry een liefdesfilm is of niet?

In het eerste deel gaat het om *de ontmoeting*. De liefdesfilm begint vaak in het verleden. We kunnen zien hoe de hoofdpersonage(s) vroeger leefde(n) en wat voor hem/haar/hen karakteristiek is. Het belangrijkste is dan de ontmoeting. Vaak ontmoeten ze de personages op een feestje of op school, dus op een plaats waar nog vele andere mensen zijn. De twee worden verliefd op elkaar, de aantrekkingskracht is heel sterk. Ook is er vaak een opvallend contrast,

¹ Stephen J. Cannell, Lecture by Stephen J. Canell, *What is the three act structure?*. Geraadpleegd op 14/1/2010:

<http://www.writerswrite.com/screenwriting/lecture4.htm>

zoals rijke jongen versus een onbemiddeld meisje, een seksbom versus een onaantrekkelijke jongen, etcetera. Bij de film *Phileine zegt sorry* is dit in het begin niet anders. Eerst zien we Phileine (het hoofdpersonage), hoe zij leeft met Dylan, haar partner. Zij gaat naar een verjaardagsfeestje van Max (de tweede hoofdpersoon) om Dylan op te zoeken (Dylan is de beste vriend van Max). Maar hij is er niet, hij bedriegt Phileine met een andere vrouw op een andere plaats. Phileine begint op haar beurt een romance met Max en de twee worden al snel verliefd op elkaar. Er is in de film geen opvallend contrast tussen de hoofdpersonages, maar verder gaat het eerste deel precies volgens de structuur van Cannell.

Het tweede deel is het belangrijkste en ook altijd het langste deel, omdat het dan om *de complicatie* gaat. De complicatie is aan het begin van het tweede deel aangetoond en beheerst vanaf dat moment de film. De hoofdpersoon gaat op zoek naar een oplossing voor het probleem, maar dat lukt hem niet onmiddellijk. Hij moet vaak meerdere mogelijkheden voor ogen hebben om de problemen op te kunnen lossen. Net wanneer hij denkt een goede oplossing te hebben gevonden, komt nog een ander probleem naar voren. Dat noemt Cannell *de afbraak van het plan*. Hierbij eindigt het tweede deel. Bij Phileine beginnen de complicaties altijd met een zin: „Ik moet je wat vertellen“.² Phileine is hier allergisch voor. Als ze een relatie met iemand had, betekende deze zin altijd dat de partner over problemen of zorgen begon te praten. Met Max is het niet anders. Hij zegt Phileine dat hij voor een jaar in New York gaat studeren. Hij wil acteur worden op het toneel en daarom is dit voor hem een grote kans. Maar voor Phileine is het een groot probleem! Zij wil dat oplossen, dus na een paar maanden zonder Max vliegt ze naar New York. Ze verwacht dat als ze een week bij Max zal zijn, dit hun relatie sterker zal maken. Maar zoals gezegd: wanneer een oplossing voor de hoofdpersoon nabij lijkt, worden de problemen groter. Ten eerste: *een liefdesdriehoek*. Max speelt in het toneelstuk *Romeo en Julia* de rol van Romeo. Joanna, een actrice, heeft de rol van Julia. Volgens mij is voor Max het toneel het meest belangrijk en heeft hij verder geen gevoelens voor Joanna, maar volgens Phileine is Joanna gevaarlijk voor hun relatie. *Romeo en Julia* is in deze film een moderne bewerking van het toneelstuk van William Shakespeare en is seksueel georiënteerd. Dat betekent dat de acteurs bijna niet praten, maar voortdurend een erotisch spel spelen. Ten tweede: Phileine stelt Max in een heel precare situatie *het ultimatum*. Zij onderbreekt het toneelstuk en zegt tegen Max, midden tussen de duizenden

² Robert Jan Westdijk, *Phileine zegt sorry*, 2003

mensen die naar de première kwamen: „Ik heb er genoeg van! Nu moet je kiezen: ik of het toneel.“ Ze wacht een moment op zijn reactie, om vervolgens te vertrekken en de nacht met een andere man door te brengen. Met deze liefdesaffaire rekt de regisseur de film en voert de spanning voor de toeschouwers op. De film nadert de ontknoping.

Bijkomende verschijnselen zijn typerend voor het laatste, derde deel. Ik geef een voorbeeld van Phileine: Nadat zij de nacht met een vreemde man had doorgebracht, begint haar geweten te knagen. Het bijkomende verschijnsel is hier muziek en in een andere situatie regen. Wanneer zij haar geweten onderzoekt verandert de muziek van snel en energiek naar langzaam en verdrietig. Op deze manier wil men bij de toeschouwers een gevoel van medelijden en begrip voor Phileine opwekken. De situatie met de regen geldt als teken van een wending, en meestal als een wending ten goede. De hoofdpersoon staat op straat en weet niet wat hij moet doen. De regen is een teken van Gods hulp aan het hoofdpersonage en hij voelt zich sterk en moedig. Bij Phileine is dit het moment dat ze beseft hoe belangrijk Max voor haar is. Maar Max is nog steeds kwaad, omdat Phileine nooit sorry heeft gezegd. Ze weet dat ze dat moet veranderen, ze moet haar moed verzamelen en Max haar excuses aanbieden. Max geeft haar nog een wenk. Als hij haar vraagt of ze hem iets wil vertellen, heeft hij een cadeau in handen. Phileine raakt hierdoor helemaal in de war, zij wilde hem niks zeggen. Max gooit het cadeau weg en gaat weg. Phileine kijkt wat het cadeau is. Het is een cocktailjurk, pumps en een kaartje. Het kaartje is voor een AIDS-gala, dus Phileine weet dat ze daar naar toe moet gaan. Max zal daar zeker zijn en ze beseft wat zij hem moet vertellen. Nu nadert de film zijn einde. Een goed einde is typerend voor liefdesfilms, maar af en toe eindigt het ook slecht. Omdat de hoofdpersonage dood is of het hem niet lukt om zijn plan/oplossing te realiseren. Hij moet van zijn fouten leren en dat is ook heel belangrijk. Phileine zegt sorry heeft een goed einde, maar voor de film is afgelopen zijn er nog twee situaties die het einde nog even uitstellen. Phileine gaat naar het Aids-gala en ontmoet Max daar twee keer. In het normale leven lossen de meeste mensen hun problemen onmiddellijk op, maar in liefdesfilms niet. Bij de eerste ontmoeting wil Phileine echt sorry zeggen, maar zij kan dat niet uitspreken. Bij de tweede en laatste ontmoeting is het anders. Zij gaat naar het podium en pakt een microfoon. Nu is ze er zeker van dat ze sorry zal zeggen, maar de mensen fluiten haar uit. Zij roept tegen Max honderd keer sorry en wanneer ze elkaar in de armen sluiten, is de film afgelopen.

Tot slot wil ik nog over de situaties schrijven die niet typerend voor een liefdesfilm zijn, maar toch voorkomen in *Phileine zegt sorry*. Allereerst wat de hoofdpersonages betreft: noch Phileine noch Max zijn prototypes voor een liefdesfilm. Phileine is heel hard t.o.v. Max, altijd moet alles volgens haar zijn en in de meeste situaties hebben de twee ruzie. Het andere kenmerk is seks. In deze film komt veel seks voor, maar het gaat niet alleen om de suggestie, zoals bij de meeste liefdesfilms, maar om de werkelijke daad in beeld. Er wordt voor de toeschouwers niks aan de fantasie overgelaten, omdat alles helemaal is uitgewerkt. Ook het einde van de film (Phileine staat op het podium, heeft een microfoon in handen, maar de mensen fluiten haar uit), is een onverwachte situatie. Meestal is het zo dat de mensen de held in zijn plan ondersteunen. Phileine zegt sorry heeft wel een cliché (happy) eind, maar de regisseur wil dat met deze onverwachte situatie maskeren.

Wat is mijn conclusie? *Phileine zegt sorry* is zeker een liefdesfilm. De meeste punten waar ik over schreef zie je terug in de film. De regisseur wilde misschien de structuur van de liefdesfilm doorbreken, maar ik vind dat dat hem niet gelukt is. Een andere punt zijn de stereotypen tussen mannen en vrouwen in een relatie, maar ook in het algemeen. Ik wil er niet te veel over schrijven, maar bij een liefdesfilm kunnen we goed zien welke rol de vrouw heeft en welke de man. De meeste liefdesfilms ondersteunen stereotype rollen en daarom ben ik er ook zeker van dat *Phileine zegt sorry* een liefdesfilm is. De film laat ons namelijk de wanverhouding zien van stereotypen en niet-stereotypen. Phileine ziet er uit als een zelfstandige en sterke vrouw, die alle problemen kan oplossen, maar hoe zeer zij ons ook wil overtuigen, des te meer clichés en stereotypen voorkomen in de film.

Bronnen:

1. Stephen J. Cannell, Lecture by Stephen J. Canell, *What is the three act structure?*
Geraadpleegd op 14/1/2010
<http://www.writerswrite.com/screenwriting/lecture4.htm>
2. Robert Jan Westdijk, *Phileine zegt sorry*, 2003